

ELEKTROMOS ÁRAM NÉLKÜL

Szerszámgépek energiahatékonyágának növelése elektromos áram nélküli hűtő-kenőanyag adagolással.

Az LDT Dosatron arányos adagoló, hűtő-kenőanyagok adagolására alkalmazzák, és innovatív módon támogatja a forgácsoló szerzőm gépek energia hatékonyságát, jelentősen megnövelve azt. A készülék elektromos hajtás helyett egy hidraulika motorral rendelkezik, és áram nélkül működik. Ezen kívül az ATEX-övezetekben is alkalmazható.

A Német Szerszámgyártók Egyesülete (VDW) arról tudósított, hogy a német szerszámgyártóiparhoz beérkezett szerződésék száma 2016. 2. negyedévében 16%-al nőtt az előző év

azonos időszakához viszonyítva. Ezzel Németország továbbra is a 3. helyen áll a szerszámgyártóipar termelésének az egész világra kiterjedő összehasonlítása tekintetében. Mialatt a német szerszámgyártóipar iránti külföldi kereslet 14%-al nőtt, még a belföldi megrendelések is 19%-os pozitívumot mutattak. Beleértve ebbe a forgácsolás 2%-os növekedési arányát.

Hogy ezt a pozitív növekedést a jövőben is garantálni lehessen, innovatív ötleteket keresünk, annak érdekében, hogy a német termékek minőségét biztosíthassuk. Ehhez tartozik az energiahatékonyság és a tartósság vizsgálata is. A szerszámgyártóipar különféle hajtóművei és segéd gépegyeségei eközben állandó optimalizálás alatt állnak. Noha a rendelkezésre álló lehetőségek az energia hatékonyságot növelni látszanak, nem kerülnek felismerésre. Például ha egy áram nélküli LDT Dosatron arányos adagoló berendezés beépítésre kerül a hűtő-kenőanyag adagolására, ez egyszerűen az energia hatékonyság egyértelmű növekedését vonja maga után.

Működési mód

Az arányos adagoló berendezés, pl. az LDT cég Dosatron adagolója egy volumetrikus hidraulika motorral működik, és lehetővé teszi a folyékony, vagy oldható koncentrátumok folyamatos befecskendezését. A vízhálózatához csatlakoztatva a Dosatron kizárólag a víznyomást használja hajtóerőként.

A koncentrátum önműködően felszívódik, és elkeveredik a hajtóvízzel. Az így előállított oldat átfolyik a Dosatronon. Az adagolt mennyiség mindig arányos lesz a vízátfolyással, a kézzel beállított adagolási aránynak

megfelelően, a vízhálózatban esetlegesen fellépő, átfolási- és nyomásingadozások esetén is. A vezeték-hosszúságok sem hatnak az adagolási pontosságra és így lehetővé teszik a készülék installálását a kívánt helyre.

Működési elv

Az arányos adagoló egy készülékben egyesíti a vízmérő, az adagoló és a keverő funkcióit. Különösen a folyamatos és azonnali keverés gondoskodik az adagoló keverőkamrá-

jában a homogén és üzemkész oldatról, amely azonnal felhasználható, pl. egy hűtő-kenőanyag oldat odavezetése esetén.

Az arányos Dosatron adagoló teljesítmény tartománya készüléktől függően max. 0,7 m³/h -tól 20m³/h -ig terjed, 0,12 -tól 10 bar -ig terjedő üzemi nyomás és 0,03% - 25% tartományon belüli adagolási arány esetén.

A magas adagolási pontosság és a +/- 3% (API675 szabvány szerinti) reprodukálhatóság az üzemeltető számára gazdasági előnyt jelent, mivel magasabb koncentrációjú közegek alkalmazhatók. Túladagolás szerkezeti okok miatt nem lehetséges.

A gazdasági érvek és előnyök mellett a beépített anyagok is döntő szerepet játszanak. Az adagolt folyadékokkal szembeni magas ellenállóság biztosítása érdekében az adagoló háza speciális polipropilénből (Poliacetal, HT) készül. A magas koncentrációjú, agresszív savakra és lúgokra opcióként a PVDF-ből készült ház alkalmazható. Tömítőanyagként az AF anyagai, egy speciális Viton-anyag, a lúgos koncentrátumokra áll rendelkezésre, valamint a VF anyag, egy EPDM alapú nyersanyag, a savakra és az olajokra. A magas koncentrációjú savak esetén a tömítéseket Kalrez anyagból építik be.

A különböző tömítőanyagok kiegészítéseképpen, amelyeket az adagoló közegeknek megfelelően választanak ki, további opciók kaphatók. Ehhez tartozik, többek között az adagolt közegnek a külső befecskendezése a vízrámba, ami meghatározott korrozív koncentrátumok és polimerek esetén javasolt.

>400 cPs -nél nagyobb viszkozitású koncentrátumokhoz egy speciális kített alkalmaznak, amelynek a max. kon-

Dosatron PVDF házzal és IE külső befecskendezéssel

centrációs-viszkozitása 800 cPs. A D25 és D3 gyártási sorozatokhoz pedig egy By-pass – kapcsolót lehet kiválasztani, hogy az elszívó rendszer kívánság szerint be- vagy kikapcsolható legyen.

Dosatron PVDF házzal és IE külső befecskendezéssel

Az arányos adagoló az egyszerű építési módja következtében, a készülék nagyon karbantartó-barát és csak kevés szerkezeti elemmel, könnyen kezelhető. A szállítási terjedelem tartalmaz egy fali tartót az egyszerű szerelhetőség érdekében, valamint egy elszívó tömlőt is.

A hűtő-kenőanyagok és a víz arányos adagolása és keverése

A fémfeldolgozó iparban majdnem minden forgácsoló szerszám – és fémfeldolgozó gép, mint pl. az esztergagépek, fúrógépek, marógépek, alkalmaznak többek között hűtő-kenő anyagokat. Ezeket az anyagokat koncentráltan hordókban és tartályokban szállítják és felhígítva kerülnek alkalmazásra. Mivel idővel a párolgás és a fémforgácsok miatti beszáradás következtében a hűtő-kenőanyag-mennyiségek utántöltéséről gondoskodni kell, itt kerülhetnek bevetésre az arányos adagolók.

Hűtő-kenőanyag adagolás

A hűtő-kenőanyagok adagolására szokásos rendszerek a gépek kézi megtöltésétől a Venturi-fúvókák segítségével történő adagoláson keresztül, az elektromos adagoló szivattyúk alkalmazásáig terjednek.

Az összes fenti módszer azonban hátrányokat rejt az üzemeltető számára, és ezért itt röviden meg kell őket magyaráznunk:

A kézi adagolás mindig magában rejti a túl- vagy az elégtelen adagolás kockázatát. Ha az oldat túl sok vizet tartalmaz, akkor a szerszámok kenése és a hűtése nem elégséges. Az oldat túl gyorsan elpárolog, és a szerszámok

gyorsabban elhasználódnak, ami a gyártott alkatrészben tisztázatlan eredményeket okozhat. Ha ezzel szemben túl sok koncentrátumot alkalmaznak, akkor a költséges koncentrátum is túl gyorsan elhasználódik. Magas időráfordítás is szükséges a hűtőanyag-oldat előkészítéséhez, a személyzetnek pedig nagy kockázatot jelent a hűtőanyag-koncentrátummal történő érintkezés.

Egy másik áram nélküli adagolási lehetőség a Venturi-fúvóka alkalmazása, amelyet egy átfolyó vízáram következtében keletkező vákuum hoz létre. A vákuum kiszívja a koncentrátumot egy tartályból, és hozzáadja a vízáramhoz. Itt azonban gyorsan elérjük az alkalmazás határait, ha hosszabb nyomóvezetékeket építünk be, vagy viszkozus adagoló-közegre alkalmazzuk. Az adagolási arány egyidejűleg függ a hőmérséklettől, a víznyomástól, a víz-átfolyástól és az ellennyomástól.

A szükséges hűtőközeg –mennyiség kalibrálása és beállítása bonyolult, és átfolyási ingadozások után újból végre kell hajtani.

Ezzel összehasonlítva az elektromos meghajtású dugattyús-, ill. membrános-adagoló szivattyú a beállított lökettartománytól, vagy impulzusszámtól függően adagolja a kívánt mennyiséget a folyamat-áramban. Az adagolás a szerkezettől függően lökészerű, vagy pulzáló. Ez azt jelenti, hogy csak az utána kapcsolt keverőben vagy keveréssel egy tartályban homogén és használható oldat keletkezik. Így pótlólagos költségek keletkeznek a szerelvények és az installálás miatt, és az oldat koncentrátum minősége sem állandó. Az elektromos hajtás következtében ehhez járul a szivattyú kiesésének kockázata áramkimaradás esetén. A mai korszerű, elektronikus vezérlésű adagolószivattyúk hűtő-kenőanyag adagolásra történő alkalmazásában gyakran túlterhelik olyan elektronikus alkalmazási lehetőségekkel, amelyekre soha nincs szükség, de mégis meg kell őket fizetni. A megoldást itt LDT Dosatron arányos adagolónak hívják, amely különféle, ügyfél-specifikus rendszerekbe integrálható. Az összes áram nélküli adagolószivattyúval történő megoldásban közös:

- Az arányos adagoló hidraulikusan, volumetrikusan és elektromos energia nélkül működik. Az adagolás arányos a víz átfolyási mennyiségével.

Hűtő-kenőanyag adagolás

- Magas adagolási pontosság és reprodukálhatóság
- Magas berendezés-rendelkezésre állás
- A szükséges, és használatra kész hűtőközeg-oldatokat közvetlenül a szerszámok készlet tartályába adagolják.
- Bármiféle hibás adagolás és hiba az elegyek (emulziók és oldatok) gyártásánál szerkezeti okok miatt kizárt.
- Az adagoló önműködően kiegyenlíti mindazokat a rendszer-ingadozásokat, amelyek a hőmérséklet, a nyomás, az átfolyási mennyiség, az elszívási magasság és a viszkozitás következtében keletkezhetnek.
- Egyszerű üzemelés és karbantartás
- A teljes adagoló és a pótalkatrészek esetében is igen rövid szállítási határidők az LDT Dosiertechnik GmbH Hamburgi raktárából.

Az LDT Dosatron Adagoló további előnye a berendezés-üzemeltető különféle rendszereiben történő egyszerű installáció:

- Egyrésztől létesíthető egy központi, helyhez kötött töltőállomás, amelyben egy gépkezelő a kész üzemi oldatot kannákba töltheti, a gépeknek oldattal történő kézi ellátására.
- Egy másik korszerű megoldás egy mozgatható adagoló kocsihoz történő teljes installáció, amely az arányos adagoló mellett, a koncentrátum-tartályt is felveheti, ha kívánjuk, akkor akár a gyűjtődénnel együtt is. Egy műhelyterületen lévő géppark ellátásához így egy adagoló elegendő. A gépkezelő így gépről gépre haladhat, és a hűtő-kenőanyagot igény szerint kiegészítheti. Ebből a gépekre vonatkozóan magas berendezés-rendelkezésre állás és rugalmas szervizelés adódik.
- Ha több szerszámgépet egy központi vezetékkel táplálnak hűtő-kenőanyaggal, tisztítóval vagy biocidokkal, akkor itt is minden esetben egy adagoló elegendő az ellátás biztosítására.

Az LTD Dosiertechnik GmbH neves ügyfelei, pl. a Rhenus Lub, az ipari kenőanyagok ismert gyártója egy ideje már felismerték az LTD Dosatron arányos adagoló előnyeit és ezeket a koncentrátumaikkal együtt ajánlják az ügyfeleiknek. Josef Geisbauer úr, a Rhenus Lub szer-

víz technikus erről a következőket mondta: „Összesen 600 LDT-Dosatron – adagolót építettünk be ügyfeleinknél, melyek gyakran a forgácsoló technika területén tevékenykednek. Azok rendkívül durva alkalmazási feltételeknek vannak kitéve. Különösen, ha a készülékeket szilárdan szerelték fel, rendkívül robusztusnak bizonyulnak. Az ilyen bevetési helyzetekre állított össze nekünk az LTD Dosiertechnik GmbH egy rendkívül speciális, teljes csomagot, amelyet a hosszú élettartamra tervezve alakítottak ki. Maguk a szivattyúk, még erősen ingadozó belépő nyomás esetén is, mindig állandó kiadási mennyiségeket biztosítanak, amit más gyártók termékei ebben a formában nem nyújtanak. Az eredmény egy állandóan stabil és homogén emulzió. Ezen kívül gyakran két összetevőt is hozzá kell kevernünk. Ehhez olyan lehetőséget használunk, amelyet számunkra ugyancsak ezek a modellek nyújtanak: egyszerűen két LTD Dosatron készüléket sorba kapcsolunk. Ez is olyan, ami más készülékekkel nem lehetséges. És ha az ügyfeleink megjegyzik, hogy a Dosatron-modellek nem éppen előnyös árúak, akkor én mindig azt válaszolom: olcsóbbat vagy jót szeretne?”

Összegzés

A szerszámok energiahatékonyság-növelése innovatív ötleteket követel. Ehhez a hűtő-kenőanyag adagolására szolgáló LDT Dosatron arányos adagoló iránymutató módon járul hozzá, mivel ez elektromosság nélkül működik, ezzel egyidejűleg magas adagolási pontossággal és egyszerű üzemeléssel. A költségmegtakarítás mellett azzal, hogy nincs szükség az elektromos vezetékek installálására és a hidromotor energia megtakarítás által, a szerszámok magas berendezés-rendelkezésre állása adódik, az adagoló egyszerű kezelése és rugalmas szervizelése következtében. A rövid szállítási idők és a jó ár-érték-arány viszonyok az LTD Dosatron arányos adagolót sikeres befektetéssé teszik.

Beszéljünk egy kicsit az LTD Dosiertechnik GmbH-ről. Az LTD Dosiertechnik GmbH céget 1991-ben alapították Hamburgban, és jelenleg már 25 éve elkötelezte magát Németországban és Európában az adagolószivattyú üzletágban.

A magas szakmai illetékesség, a kiterjedt termék-választék, a gyors reakcióidők, és rövid szállítási határidők jelentik a folyamatosan növekvő üzleti növekedés garanciáit. Ennek köszönhetően a 2016-os jubileumi évben egy új, szerviz-műhellyel, és kibővített tároló kapacitásokkal rendelkező cégépületbe költözött.

A cégalapítás óta az LTD Dosiertechnik GmbH az áram nélküli arányos adagolók piacvezetőjévé fejlődött Németországban.

Jens Voigt diplomás mérnök

www.ltd.info

Kézikocsin hordozható adagolókészülék

Hordozható adagoló kocsi, felfogó káddal